

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 375/2020-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 20. augusta 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■, zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Kľačanovou, A. Kmeťa 28, Martin, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 239/2015 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ■■■■■ o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 239/2015 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu sťažnosti sťažovateľa vyplýva, že Centrum právnej pomoci 29. mája 2015 priznalo sťažovateľovi nárok na poskytovanie právnej pomoci s finančnou účasťou 40 eur a zároveň mu ustanovilo na zastupovanie advokátku JUDr. Gabrielu Kľačanovú, so sídlom A. Kmeťa v Martine.

3. Dňa 9. júna 2015 podal sťažovateľ v právnom postavení žalobcu žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o záložnom práve k úveru č. [REDAKOVANÉ] zo 17. septembra 2013 uzatvorenej medzi sťažovateľom ako záložcom a žalovaným v 1. rade (Tatrabanka, a. s.) ako záložným veriteľom, ďalej žalovaným v 2. rade ([REDAKOVANÉ], Martin) a žalovaným v 3. rade ([REDAKOVANÉ], Žilina) ako dlžníkmi. Záložné právo malo zabezpečovať pohľadávku dlžníkov do výšky 28 300 eur. Zo žaloby vyplýva, že dôvodom neplatnosti záložnej zmluvy má byť nedostatok vôle sťažovateľa v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý mal byť k jej podpisu donútený a mal podpísať záložnú zmluvu pod nátlakom. Sťažovateľ v žalobe uvádza, že nikdy nemal v úmysle podpísať s Tatrabankou, a. s. zmluvu, ktorou by založil svoj 2-izbový byt (ďalej aj „byt“) za finančné záväzky tretích osôb.

4. Dňa 23. júna 2015 podal sťažovateľ návrh na zmenu žalovaného v 1. rade v dôsledku postúpenia pohľadávky z pôvodného veriteľa, Tatrabanka, a. s., na Debt Collector, s. r. o., Nitra, IČO 36 748 919, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávky z 10. júna 2015 s dojednaním účinnosti zmluvy od 11. júna 2015, t. j. po začatí konania.

5. Dňa 25. júna 2015 podal sťažovateľ návrh na nariadenie predbežného opatrenia voči veriteľovi Debt Collector, s. r. o., a dražobnej spoločnosti auctio, s. r. o., na zákaz realizácie záložného práva. Dôvodom bola skutočnosť, že žalovaný v 1. rade, spoločnosť Debt Collector, s. r. o., zastúpená advokátskou kanceláriou, listom z 19. júna 2015 oznámila začatie výkonu záložného práva.

6. Dňa 20. júla 2015 vydal okresný súd uznesenie, ktorým pripustil zmenu na strane žalovaného v 1. rade.

7. Dňa 20. júla 2015 vydal okresný súd predbežné opatrenie, ktorým žalovanému v 1. rade Debt Collector, s. r. o., a spoločnosti auctio, s. r. o., zakázal realizovať výkon záložného práva, predmetom ktorého je byť sťažovateľa, a to až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

8. Žalovaný v 1. rade podal 13. augusta 2015 odvolanie, ku ktorému sa sťažovateľ vyjadril 21. septembra 2015. Dňa 28. januára 2016 predložil okresný súd spis Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“).

9. Dňa 15. februára 2016 vrátil krajský súd spis okresnému súdu ako predčasne predložený s tým, že predloženie spisu je možné až pod doručení napadnutého rozhodnutia (predbežného opatrenia) všetkým účastníkom konania a po uplynutí odvolacej lehoty všetkým účastníkom, t. j. aj žalovaným v 2. a 3. rade, s tým, že pri ich doručovaní treba skúmať aj to, či sa v mieste doručovania zdržujú, až následne je možné prijať záver o účinnosti doručenia prostredníctvom fikcie doručenia.

10. Dňa 19. februára 2016 adresoval okresný súd list Obvodnému oddeleniu Policajného zboru Martin (ďalej len „obvodné oddelenie“) žiadosť o zistenie pobytu žalovaného v 2. a 3. rade.

11. Obvodné oddelenie 29. marca 2016 súdu oznámilo, že 22. marca 2016 doručili zásielku [REDAKOVANÉ]. K zisťovaniu pobytu [REDAKOVANÉ] bolo súdu oznámené, že na adrese nikto neotváral a že neboli zistené žiadne poznatky o adrese menovaného.

12. Okresný súd následne realizoval úkony súvisiace so zistením pobytu [REDAKOVANÉ]. Okresný súd adresoval 4. mája 2016 list [REDAKOVANÉ], sestre [REDAKOVANÉ], aby oznámila miesto, kde si preberá jej brat zásielky, prípadne jeho telefonický alebo mailový kontakt. [REDAKOVANÉ] uviedla, že je s bratom v telefonickom kontakte a že pracuje niekde v Českej republike. Okresný súd v ten istý deň 4. mája 2016 adresoval žiadosť obvodnému oddeleniu o opätovné doručenie zásielky [REDAKOVANÉ], ako aj o prešetrenie jeho pobytu u susedov. Okresný súd zisťoval adresu [REDAKOVANÉ] na Obvodnom súde pre Prahu (list z 21. júna 2016), pričom Obvodný súd Praha reagoval mailom z 21. júla 2016, že môže vychádzať len z centrálného registra obyvateľov a že v ňom nie sú žiadne záznamy o tejto osobe. Dňa 15. júla 2016 bol na okresný súd doručený list z obvodného oddelenia s informáciou, že od susedov [REDAKOVANÉ] zistili, že tam už šesť rokov nebýva. Obvodné oddelenie uviedlo aj telefonický kontakt, ale telefón bol vždy pri pokuse o kontakt vypnutý.

13. Dňa 12. októbra 2016 okresný súd opätovne predložil spis krajskému súdu. Okresný súd doplnil, že žalovanému v 2. rade bolo predbežné opatrenie doručené fikciou doručenia (zásielka vrátená súdu 8. septembra 2016) a žalovanému v treťom rade 22. marca 2016.

14. Krajský súd uznesením z 25. októbra 2016 potvrdil predbežné opatrenie. Žalovaný v 1. rade Debt Collector, s. r. o., a spoločnosť auctio, s. r. o., teda nie sú oprávnení vykonávať záložné právo až do právoplatného skončenia veci.

15. Potvrdzujúce uznesenie krajského súdu bolo v novembri 2016 doručené sťažovateľovi a žalovanému v 1. a 2. rade. Spoločnosti auctio, s. r. o., bolo doručené až 24. januára 2017. Zásielka adresovaná žalovanému v 3. rade sa vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote.

16. Dňa 8. marca 2017 zaslal okresný súd mail právnej zástupkyňi sťažovateľa s otázkou, v akom štádiu je trestné konanie na základe oznámenia jej klienta – sťažovateľa, na čo JUDr. Kľačanová odpovedala 27. marca 2017, že trestné stíhanie bolo zastavené uznesením z 21. septembra 2015.

17. Dňa 3. apríla 2017 doručil sťažovateľ žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov s už vyplneným tlačivom. Súd žiadosti vyhovel uznesením z 12. marca 2018. Medzičasom však súd vo veci samej konal a prebehli aj pojednávania.

18. Dňa 18. mája 2017 sa uskutočnilo vo veci prvé pojednávanie. Na tomto pojednávaní navrhla právna zástupkyňa sťažovateľa vypočuť [REDAKOVANÉ] ako svedkyňu, ktorá mala so sťažovateľom dojednať záložnú zmluvu. Právna zástupkyňa sťažovateľa tiež uviedla, že jej klient má neurologické problémy, trpí aj nespavosťou a berie lieky.

19. Dňa 22. mája 2017 oznámil sťažovateľ okresnému súdu adresu, kde sa zdržiava [REDAKOVANÉ], a uviedol tiež jej telefonický kontakt.

20. Dňa 19. júna 2017 sa konalo druhé pojednávanie, na ktorom súd vypočul [REDAKOVANÉ].

21. Dňa 19. októbra 2017 sa konalo v poradí tretie pojednávanie, na ktorom vypovedal aj [REDAKOVANÉ]. Adresu si súd zabezpečil od jeho sestry [REDAKOVANÉ].

22. Súd v tento deň vypočúval aj znalkyňu [REDAKOVANÉ], ktorá robila znalecký posudok na byt sťažovateľa na účely zriadenia záložného práva. Uviedla, že si nepamätá,

či to bol sťažovateľ, kto ju pustil do bytu. Celú záležitosť vybavovala [REDACTED]. O tomto úkone je v súdnom spise zápisnica z vypočutia svedkyne [REDACTED]. Žalovaný v 3. rade sa pojednávania nezúčastnil.

23. Dňa 15. novembra 2017 podala zástupkyňa sťažovateľa návrh na znalecké dokazovanie, pretože zo správania sťažovateľa a z jeho vystupovania na súde vyplynula pochybnosť o tom, či je spôsobilý posúdiť následky svojho konania a či zmluvu nepodpísal v duševnej poruche. Neplatnosť zmluvy odvodzuje v tomto prípade z § 38 Občianskeho zákonníka, t. j. z nespôsobilosti sťažovateľa.

24. Dňa 16. novembra 2017 bolo súdu doručené oznámenie z obvodného oddelenia, že žalovaný v 3. rade sa na adrese nezdržiava, že bol kontaktovaný opakovane, v ranných aj večerných hodinách.

25. Dňa 8. januára 2018 bola vec pridelená sudkyňi Mgr. Kataríne Janotovej.

26. Dňa 12. marca 2018 vydal súd uznesenie, že priznáva oslobodenie od platenia súdnych poplatkov v celom rozsahu.

27. Dňa 12. marca 2018 súd adresoval znalkyni mail s otázkou, či má časovú kapacitu na vypracovanie znaleckého posudku. Znalkyňa odpovedala obratom, že vypracovanie posudku jej potrvá 45 dní a odhadovaná cena posudku je 350 – 450 eur.

28. Dňa 24. apríla 2018 vydal súd uznesenie, ktorým nariadil znalecké dokazovanie a ustanovil znalkyňu MUDr. Janu Bullovú. V uznesení uviedol, že má posúdiť, či v čase podpisu záložnej zmluvy uskutočnil sťažovateľ tento právny úkon v duševnej poruche a či je sťažovateľ spôsobilý posúdiť následky predmetného právneho úkonu.

29. Dňa 21. augusta 2018 bol súdu doručený znalecký posudok s tým, že podľa neho nebola sťažovateľovi zistená duševná porucha v čase podpisu zmluvy a že sťažovateľ bol

schopný posúdiť následky svojho konania. Dňa 21. septembra 2018 vydal súd uznesenie o priznaní znalečného.

30. Dňa 15. októbra 2018 bol súdu doručený list žalovaného v 2. rade ([REDACTED]), kde vysvetľuje svoj postoj k predmetu sporu.

31. Dňa 17. októbra 2018 bolo súdu doručené vyjadrenie sťažovateľa k znaleckému posudku s tým, že sa s ním nestotožňuje, pretože v r. 2013 sťažovateľ dlhodobo užíval sedatíva, antidepresíva a hypnotiká, čo vyplýva z lekárskej správy [REDACTED]. Sťažovateľ navrhol, aby [REDACTED] na výzvu súdu špecifikoval, aké lieky a v akých množstvách sťažovateľ užíval, a aby znalkyňa na základe toho vypracovala dodatok k znaleckému posudku, ako mohli tieto lieky ovplyvniť schopnosť sťažovateľa vnímať.

32. Dňa 31. októbra 2018 bolo súdu doručené vyjadrenie žalovaného v 1. rade k znaleckému posudku, že s ním súhlasia.

33. Dňa 7. novembra 2018 adresoval súd list znalkyni – žiadosť o doplnenie znaleckého posudku a žiadosť o zodpovedanie na otázku, či konkrétne lieky – sedatíva, antidepresíva a hypnotiká v dávkovaní a v množstvách, ktoré žalobca užíval v konkrétnom časovom úseku v roku 2013, mohli ovplyvniť schopnosť žalobcu posúdiť následky jeho konania alebo či mohli ovplyvniť schopnosť žalobcu ovládať jeho chovanie. Znalkyňa mala tiež od [REDACTED] vyžiadať informáciu o užívaní sedatív, antidepresív a hypnotík.

34. Dňa 27. decembra 2018 znalkyňa doručila súdu doplnenie znaleckého posudku s tým, že kontaktovala [REDACTED] ktorý na žiadosť neodpovedal. Dňa 10. decembra 2018 znalkyňa lekára kontaktovala telefonicky, ktorý uviedol, že žalobcovi dával lieky z vlastných zásob, o čom nie sú záznamy v zdravotnej dokumentácii, preto nemá bližšie informácie o liekoch, ktoré žalobca užíval. Znalkyňa na základe uvedeného zotrvala na záveroch svojho posudku.

35. Dňa 1. februára 2019 podala právna zástupkyňa sťažovateľa návrh na vypočutie svedka – [REDAKOVANÉ] s tým, že ho sťažovateľ ako jeho pacient zbavuje mlčanlivosti.

36. Dňa 4. februára 2019 predvolal súd svedka [REDAKOVANÉ] na pojednávanie nariadené na 14. marec 2019 o 12. 00 h, predvolanie mu bolo doručené 6. februára 2019.

37. [REDAKOVANÉ] 14. marca 2019 o 9.46 h zaslal súdu mail, v ktorom sa ospravedlnil z neúčasti na pojednávaní z dôvodu, že je na služobnej ceste mimo Slovenskej republiky.

38. Dňa 12. marca 2019 bola súdu doručená od sťažovateľa lekárska správa [REDAKOVANÉ] o tom, že sťažovateľ bol v jeho starostlivosti, že dostal lieky priamo do rúk, a to Neurol, Diazepam, Lexaurin, Hypnogen, Mirzatem, avšak bez udania dávkovania.

39. Dňa 20. marca 2019 adresoval súd [REDAKOVANÉ] list s požiadavkou, aby špecifikoval obdobie, v ktorom uvedené lieky ordinoval, aj s ich dávkovaním, a to obratom. [REDAKOVANÉ] bol upozornený na možnosť uloženia poriadkovej pokuty do 2 000 eur.

40. Dňa 24. júna 2019 uložil súd [REDAKOVANÉ] poriadkovú pokutu vo výške 200 eur a súd ho opakovanie vyzval na oznámenie skutočností, ktoré požadoval vo výzve z 20. marca 2019.

41. Dňa 14. novembra 2019 sa konalo ďalšie pojednávanie vo veci. Na pojednávaní právna zástupkyňa sťažovateľa v záverečnej veci poukázala na neprijateľné podmienky v zmluve, v dôsledku ktorých by mala byť zmluva tiež posúdená ako neplatná. Právna zástupkyňa žalovaného v 1. rade uviedla, že o neprijateľných podmienkach sa žalobca dosiaľ nez zmienil, že je zastúpený právne spôsobilou osobou, preto ich teraz považuje za bezpredmetné. Právna zástupkyňa navrhla vykonať dôkaz – oznámenie o predčasnom splatení (zrejme zosplatení) úveru, či vôbec mohlo dôjsť k výkonu záložného práva. Súd tento návrh zamietol.

42. Súd vyhlásil na pojednávaní rozsudok a žalobu zamietol. Dňa 16. decembra 2019 bola predĺžená lehota na vypracovanie rozsudku kvôli rozsiahlosti spisu, právnej náročnosti veci, ako aj čerpaniu dovolenky.

43. Dňa 17. februára 2020 podal sťažovateľ proti rozsudku odvolanie.

44. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez ďalších prietáhov.

45. Sťažovateľ tiež navrhuje priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 eur, ktoré odôvodňuje tým, že pociťuje neistotu, poníženie, duševné a citové utrpenie, stres a obavy, pretože mu ako strane sporu bola znemožňovaná realizácia jeho procesných práv v prebiehajúcom súdnom konaní. Žije v napätí a neistote, pociťuje krivdu, keďže iní v porovnateľných veciach majú reálnu možnosť realizovať svoje základné práva a s ním okresný súd nezaobchádza zákonným spôsobom. Sťažovateľ tiež žiada, aby ústavný súd nezverejňoval v plnom znení jeho meno a priezvisko a žiada o anonymizovanie pri publikovaní rozhodnutia ústavného súdu.

46. Sťažovateľ žiada aj priznanie náhrady trov konania.

II.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

47. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

48. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

49. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

50. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní návrh na začatie konania neodmietne alebo ho nezamietne podľa § 57, prijme ho na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

51. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

52. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený

verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

III.

Predbežné prerokovanie vecí ústavným súdom

53. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote.

54. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, resp. v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

55. Základnou povinnosťou súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

56. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie účastníka a postup súdu.

Ústavný súd (obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva) pritom prihliada aj na predmet sporu (povaha veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), rozsudok zo 6. 4. 2000, Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), rozsudok z 8. 6. 2006, pozri aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

57. Vo vzťahu k zložitosti veci ústavný súd uvádza, že predmetom konania je určenie neplatnosti záložnej zmluvy. Pokiaľ ide o zložitosť prípadu, môžeme hovoriť o skutkovej alebo právnej zložitosti. K zložitosti veci môže prispieť aj to, že ide o vec, v ktorej vystupuje viacero strán (H. proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 8. 7. 1987). Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že skutkovo a právne zložitá je aj také konanie, ktoré si na posúdenie skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, vyžaduje ustanovenie znalca s osobitnými odbornými znalosťami, resp. spoluprácu znalca s inými odborníkmi – konzultantmi (IV. ÚS 28/05).

58. V predmetnom konaní vzhľadom na to, že osoby dlžníkov nie sú totožné s osobou záložcu, na strane žalovaných vystupujú tri subjekty, veriteľ, ako aj dvaja dlžníci. Po podaní žaloby došlo k postúpeniu pohľadávky z pôvodného veriteľa na nového veriteľa, čo sa následne prejavilo aj v zmene žalovaného 1. rade. Ďalej vzhľadom na to, že došlo k začatiu výkonu záložného práva, žalobca v rámci už prebiehajúceho konania podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Tým sa v zásade vytvorilo v prebiehajúcom súdnom konaní ďalšie konanie *sui generis* o predbežnom (neodkladnom) opatrení. V predmetnom konaní bolo potrebné nariadiť aj znalecké dokazovanie týkajúce sa skúmania duševného stavu žalobcu v čase uzatvárania spornej zmluvy, pričom súd ďalej nariadil výsluch svedka – ošetrojúceho lekára, ktorý mal vypovedať o medikamentóznej liečbe žalobcu.

59. Z uvedených skutočností možno uzavrieť, že nešlo o jednoduchý, triviálny spor, kde by dokazovanie bolo založené na listinných dôkazoch, ale jeho priebeh závisel v značnej miere od skutočnosti, že na strane žalovaných sú tri subjekty. Toto v konečnom dôsledku podstatne predĺžilo súdne konanie, keďže súd nevedel zistiť pobyt žalovaných v 2. a 3. rade, a teda doručovanie týmto subjektom bolo sťažené. Takisto v rámci

prebiehajúceho konania vo veci samej kontinuálne prebiehalo konanie o predbežnom (neodkladnom) opatrení. Neodkladné opatrenie vyznelo v prospech sťažovateľa, pretože sa ním zakázalo veriteľovi a dražobnej spoločnosti vykonávať záložné právo, a preto bolo postavenie sťažovateľa v rámci prebiehajúceho súdneho konania zastabilizované, a to právoplatne, keďže odvolací súd uznesenie okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia vo veľmi krátkej dobe potvrdil. Konanie o predbežnom opatrení bolo vecne veľmi úzko prepojené s konaním vo veci samej. Ak by bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietnutý, mohlo by dôjsť k výkonu záložného práva a sťažovateľ by musel použiť iné prostriedky ochrany po prípadnom vykonaní dražby. Preto je pochopiteľné, že súd paralelne s konaním o predbežnom opatrení nerozvíjal konanie vo veci samej.

60. V predmetnom spore nešlo o taký spor, ktorý sa z pohľadu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva alebo ústavného súdu považuje za spor, ktorý si v ohľade času primeraného na prejednanie vyžaduje osobitnú starostlivosť, napr. občiansky stav a spôsobilosť osôb [Bock proti Nemecku, rozsudok z 29. 3. 1989, Laino proti Taliansku (Veľká komora), rozsudok z 18. 2. 1999], zverenie dieťaťa do starostlivosti (Hokkanen proti Fínsku, rozsudok z 23. 9. 1994, Niederböster proti Nemecku, rozsudok z 27. 2. 2003, III. ÚS 351/2014, III. ÚS 181/2011), pracovnoprávne spory (Vocaturu proti Taliansku, rozsudok z 24. 5. 1991, I. ÚS 345/2014) a pod.

61. Vo vzťahu k správaniu účastníkov je potrebné uviesť, že vzhľadom na skutočnosť, že žalovaní v 2. a 3. rade sa na adrese svojho bydliska skutočne nezdržovali, vykonával súd v období od 15. februára 2016 do 12. októbra 2016 úkony smerujúce k zisteniu ich pobytu. Na ten účel využíval aj políciu, zisťoval pobyt u rodinných príslušníkov a v zahraničí. Vzhľadom na právnu úpravu v Občianskom súdnom poriadku, keď súd musel zisťovať aj to, či sa osoba v mieste bydliska zdržuje, nemožno toto obdobie považovať za prietahy v konaní a nemožno ich pričítať na ťarchu súdu. Tiež treba zobrať do úvahy aj správanie sťažovateľa, resp. jeho zástupkyne, ktorá až v priebehu konania (15. novembra 2017) navrhla vykonať dôkaz znaleckým dokazovaním, pokiaľ ide o duševný stav sťažovateľa, ako aj to, že až v záverečnej reči poukázala na neprijateľné podmienky v záložnej zmluve, o platnosti ktorej sa konalo.

62. Vo vzťahu k postupu súdu ústavný súd uvádza, že nezistil také správanie, ktoré by mohol označiť za prietahy v konaní. Po podaní žaloby vo veci samej podal sťažovateľ aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Súd sa teda zaoberal rozhodovaním o predbežnom opatrení, následne jeho doručovaním a potom prebiehalo proti predbežnému opatreniu odvolacie konanie.

63. V priebehu konania došlo k zmene zákonného sudcu. Nedošlo však k viacerým opakovaným zmenám zákonného sudcu, ktoré by konanie výrazne spomalili (pozri Lechner a Hess proti Rakúsku, rozsudok z 23. 4. 1987, II. ÚS 444/2014). Dňa 8. januára 2018 bola vec pridelená sudkyňi Mgr. Kataríne Janotovej. Táto sudkyňa vo veci urobila prvý úkon až 12. marca 2018. Možno teda povedať, že v období od 8. januára 2018 do 12. marca 2018 súd nevykonal žiadny úkon, ale túto nečinnosť nemožno ešte považovať za porušenie práva na prejednanie veci bez prietahov, ale len za ojedinelý prietah. Neprichádza preto podľa názoru ústavného súdu do úvahy, aby doterajší namietaný postup okresného súdu reálne znamenal možnosť kvalifikovať ho po prijatí návrhu na ďalšie konanie ako porušenie označeného základného práva sťažovateľa. V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že z jeho stabilizovanej judikatúry tiež vyplýva, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, I. ÚS 375/08). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie sťažovateľom označeného základného práva (I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05, I. ÚS 191/2015). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01), čo však nie je prípad v prejednávanej veci.

64. Ústavný súd tiež už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným

súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05).

65. V prípade, ak ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 38/04, II. ÚS 199/02, III. ÚS 24/04, III. ÚS 372/06, IV. ÚS 290/04).

66. Na základe uvedeného ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. augusta 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu